

mich zu einer doppelten Pflichterfüllung aufgefordert; ich folge ihr nicht nur, um als Sohn des Landes, dessen Volkssprache der vaterländische Sänger bereichert und veredelt hat, meinen Obolus für diesen Todten beizusteuern, sondern ich möchte auch vor Ihnen, meine Herren, noch ein anderes Todtenopfer in dieses Grab senken, nämlich das des wärmsten, unauslöschlichen Dankes, den ein Schüler dem einstigen Lehrer seiner Jugendtage schuldet. Wenn jemals der in der Knabenbrust schlummernde Funke zur edleren Flamme, der unentwickelte Keim zur Blüthe wurde, so danke ich es ihm vor Allen!

Der Mann, dessen odysseeischer Geist

„Vieler Menschen Städte gesehen und Sitten gelernt hat“

fühlte es gar wohl, dass eine gebildete Volkssprache der wohlthätige Strom sei, der in seinen Tiefen die Goldkörner jener höhern Gesittung führe, welche allein die in Krämpfen liegende Welt endlich zu beruhigen und nezugestalten vermag.

In diesem Sinne hat der Verewigte in seinen Schriften eines der kostbarsten Vermächtnisse für sein Volk hinterlassen.

Thurn am Hart am 2. Mai 1849.

Anton Alex. Auersperg m. p.“

Ako pa g. pl. Radič v tej razpravi znano dogodbo, da je Dagarin požgal literarno ostalino Preširnovu, imenuje „Märchen“, zdi se nam ta trditev jako predrzna, dok'er je ne more podpreti z boljšimi dokazi nego je ta, da se je jeden mesec pozneje ta ostalina nahajala v rokah znanega patrijota (dr. Bleiweisa). S čim hoče gospod Radič dokazati, da je Dagarin Bleiweisu res izročil vso literarno zapuščino Preširnovu? Dokler tedaj ne bomo čuli boljših dokazov, ostanemo te misli, da je Dagarin res požgal literarno ostalino Preširnovu, kakor je pisatelj teh vrstic opiraje se na poročila kovača Gogale, zdravnika Pirca in trgovca Killerja dokazati skušal v Stritarjevem „Zvonu“ (V, 5, 66—68.).

Ave sancta chrisma! Bilo je Veliki četrtek med l 1803—1806., kadar so se v stolni zakristiji zbirali duhovniki, da pojdejo po škofa in mu strežejo pri posvečevanju krizme, krstnega in bolniškega olja; kar se približa ranjki Valentin Vodnik, tedaj profesor v latinskih šolah, nekemu tovarišu (morebiti celo M. Ravnikarju, vsaj on je to pozneje pripovedoval), češ, danes pa le pazi, da ne zapoješ: Ave sancta (nam. sanctum) chrisma! — Med posvečevanjem pride vrsta na Vodnika, kar jo on sam, učeni latinec, zapoje: Ave sancta chrisma! — Nadškof, bil je tedaj Mihael Brigido — se pomuza, pričujoči se zavzamejo, Vodnik pa kot zid obledi ter se za ušesom popraska. Po dokončanem opraviilu ga v zakristiji tovariši s smehom obsujejo: „Tine, Tine, danes si jo pa zakrožil!“ On pa, pohleven in šaljiv, kakor je bil, pravi jim:

„Nam stari pregovor resnico pové:

Kdor mlati po družih, ostane sam cep.

Bil jaz sem dans cep; — Bog pa že ve,

Kateri lisici da stopi na rep.“

(Slov. X. 39.)

Čehi se vedno bolj brigajo za naše socialne in literarne razmere. Nedavno je po Slovenskem potoval g. E. Jelinek, urednik „Slovanskemu zborniku“, ki je svojemu listu nabiral kulturno-zgodovinskih črtic. — Praški „Svetozor“

je v svoji 16. št. t. l. prinesel na česki jezik preloženega Tavčarjevega „Tržačana“ (iz 1. št. letošnjega „Ljubljanskega Zvona“) in v svoji 18. št. Kersnikovega „Ponkerčevega očeta“, ki je bil natisnen tudi v 1. št. našega lista. Oba spisa je krasno preložil g. Josip Penižek, vrli literarni posredovatelj med Čehi in Slovenci. Isti gospod pisatelj je na česki jezik preložil našega Preširna, kakor pripovedujemo na drugem mestu, in v kratkem izide pri Schnalu v Jičinu tudi Jurčičev „Tugomer“ v njegovem prevodu.

Iz Zagreba sredi maja. Veselih novic mi je danes dokaj poročati iz lepe Hrvatske. Najprej govoril bodem o lepi literaturi. — Matica Hrvatska razpošilja svojim članom knjige za leto 1881. Katere knjige je društvo izdalo, povedano je že v letošnjem „Ljublj. Zvonu“ na strani 189. — Gospod Bude Budisavljević izdal bode prelepe lirske proizvode umršega Vukelića. To je bil pravi pesnik! G. Franu Cirakiju, dobroznanemu pesniku in prof. Petru Markoviću gre hvala, da sta to izdajo omogočila. Knjiga veljala bode 1 gld. — Almanah „Hrvatska za godinu 1881“ ki jo je izdala „hrvatska mladež stranke prava“ izšla je nedavno. Dodana je slika Vjekoslava Bacha. str. XXI i 257. — Naravna je stvar, da vsi tu natisnjeni proizvodi niso Bog si zna kolike vrednosti, ali priznavati mi je, da sem meuj pričakoval nego sem našel. Knjiga je jako elegantna in velja 1 gld. 20 kr. — Prof. dr. Izidor Kršnjavi dal je iz „Narodnih Novin“ ponatisniti svoje, za poznavanje hrvatske tekstilne obrtnosti uprav znamenite „Liste iz Slavonije.“ Cena 60 kr. — Vijenac gorskog i pitomog cvijeća hrvatsko-srbska. Pjesmarica, uredio J. A. Kaznačić. Drugo umnoženo izdanje. Cena 60 kr. — „Grad Petrinja“ zove se zgodovinska črtica Nikole Kosa. Za Petrinjanca je to delce vsakako vrlo zanimivo. — „Hrvatske Vile“ prekrasnega tega lista izšel je 3. in 4. zvezek, oba polna interesantnega gradiva in z lepimi većinom izvornimi slikami. Hrvatom moramo čestitati, da imajo takšen list; da pa „Svjetlo“ ne bode izhajalo, to je pametno. — Kroatischē Revue. Herausgegeben von Dr. Ivan von Bojničić. št. II. Zadržaj: Friedrich Pesty über Kroatiens Verhältniss zu Ungarn. (To so članki, ki jih je slavnoznani dr. Fr. Rački spisal v „Pozoru“, od koder so potem preloženi in sem natisnjeni.) — Das Wechselgesetz vom Jahre 1876, von Dr. Wilhelm Winter. — Zur geistigen Kultur in Bosnien, von S. Singer. Poleg družih neznatnih poročil natisnene so tudi tri nemške pesni Petra Preradovića in odgovor prof. J. Šumana na zlovoljno oceno njegove knjige „Die Slovenen“. Hrvatje g. Šuman ne morejo pozabiti, da je Kajkavce imenoval — Slovence. Gospod Šuman pozivlje se tu na dela Miklošičeva, Jagičeva, Kopitarjeva, Fikerjeva, Dümmlerjeva in tudi na „Ljubljanski Zvon“ I. pag 94+777, a uredništvo imenuje vse te knjige „kroatenfeindlich“. — Kaj ne, tak odgovor je temeljit!

Hram modrosti — jugoslovanska akademija znanostij in umetnostij! — naj tudi kaj o njej poročim. Žalostna vest je to, da te 25. aprila umrl pravi član akademije in predsednik matematično prirodoslovnega odseka, dr. Josip Šloser vitež Klekovski, rodod Moravec. Pokojnik prišel je l. 1838, na Hrvatsko kot zdravnik, a na polji prirodnih znanostij bil je najplodovitejši pisatelj hrvatski. Njegovi spisi — deloma tiskani, deloma še v rokopisu — prava so zakladnica hrvatske flore in faune. Vječnaja mu pamjat! — V javni seji filologično-zgodovinskega odseka jugoslov. akademije, v 19. dan aprila meseca čital je vseučiliški